No. 1616 Zaterdag 19 December 1914. 31ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER B. L. BOGAERS

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Wegens het Hoogfeest van Kerstmis, zal a.s. week de „Amigoe" Donderdag in plaats van Zaterdag verschijnen.

LANGZAME OPSCHUIVING.

Voor ons, buitenstaanders, gaat de beweging der strijdende legers uiterst langzaam. Men mag de oorlogsberichten wel terdege controleeren met de landkaarten in de hand, wil men eenig begrip hebben van de richting, welke deze beweging neemt. Alleen op deze wijze wordt het mogelijk de geleidelijke, maar uiterst langzame opschuiving van het leger der Verbondenen waar te nemen. Evenwel, in het logge gevaarte van millioenen strijders, over en weer, is toch beweging gekomen; gaandeweg zal deze toenemen en voor allen zichtbaar worden, ook bij den eersten oogopslag.

Niet altijd waren gedurende de laatste acht dagen de voordeelen aan den kant der Verbondenen, maar de kleine verliezen door hen geleden werden telkens weer goed gemaakt en ten slotte de veroverde posities krachtig behouden. Al zijn het maar een paar verschansingen, toch moet de Duitscher telkens weer een paar honderd Meter van zijn terrein verliezen. Nu wordt het gevecht nog geleverd in een streek, die door versterkingen, verschansingen en loopgraven gevechtklaar is gemaakt, maar als de strijd zich verplaatst naar onvoorbereide velden en onversterkte steden, zal er meer schot komen in de terugtrekkende beweging der Duitschers.

De onderzeeërs, de duikbooten, in gedeelten per spoor naar Zeebrugge vervoerd en aldaar in elkander gezet, liggen achter een sluis, die niet open kan.

Het mekanisme is door het bombardement der Engelschen stuk geschoten. Opgesloten in een flesch loopen ze groot gevaar vernield te worden door de Engelsche granaten, die telkens opnieuw over Zeebrugge vallen.

Toch hebben de Duitschers een paar duikbooten op Dover losgezonden, maar ze werden spoedig ontdekt en krachtig beschoten. Waar deze onderzeeërs vandaan zijn gekomen wordt niet vermeld.

Op de kust van Yorkshire hebben ook Duitsche kruisers een demonstratie gehouden en bombardeerden het fort van West Hartlepool gedurende een uur van 8 tot 9 in den morgen. Seaborough en Whitby, in dezelfde kuststreek gelegen, werden eveneens beschoten.

De Engelsche vloot werd gewaarschuwd en kwam spoedig opdagen, waarna de Duitschers zeer snel wegstoomden.

Dit optreden van de Duitschers is een groot bewijs van durf en voorspelt niet veel goeds voor de Engelschen. In dezen tijd hangt er dikwijls veel mist op zee, en het blijkt, dat de Duitschers van deze natuurlijke dekking een goed gebruik weten te maken. Wie weet, wat we nog spoedig hier omtrent te hooren krijgen!

De Franschen schijnen het gevaar voor Parijs niet langer te duchten; de regeering is weer in de hoofdstad sinds 10 December en 22 December a. s. zullen de Kamers vergaderen.

De Engelschen sturen zeer veel versterking naar België via Hâvre. Dit wijst ook op een ontwikkeling van grooter activiteit. Men schijnt er wat meer spoed achter te willen zetten.

Nu, hoe meer hoe liever. Algemeen wordt hard verlangd naar het einde, naar den vrede.

VAN DE OORLOGSTOONEELEN.

Generaal VAN VLIJMEN schrijft in *De Tijd*:

Indien er sedert 10 September, toen wij generaal Joffre noemden, iets klaarblijkelijk mag heeten, is het wel dit: dat generaal Joffre zich een bekwaam veldheer heeft betoond. Wij weten uit de krijgshistorie, dat zelfs de maarschalken van Napoleon niet allen den titel van veldheer verdienden. Er was b.v. maar één Davout onder die aanvoerders.

Onder de eigenschappen, die een veldheer sieren, is niet de minste deze: dat hij de krachten zijner troepen weet te sparen, ten einde deze, op het gewichtige oogenblik, aan te wenden om tot de overwinning te geraken.

Thans moet iedereen getuigen, dat de veldheer Joffre deze eigenschap in hooge mate bezit.

Tegenover den verbijsterend snellen wedloop der Duitsche legers, heeft generaal Joffre, aanvankelijk onverstoorbaar, zich bepaald tot het consolideeren van de Fransche strijdkrachten.

Hij heeft ons te zien gegeven een schouwspel eenig in de krijgshistorie: In volkomen strijd met den natuurlijken aard van den Franschen krijger, die als het ware tot den aanval is geboren, heeft hij, de Fransche veldheer, die neiging tot het uiterste oogenblik weten te beteugelen.

En toen de aanvallers bij honderddnizenden in het zicht waren en reeds met grond geloofden hun doel spoedig te zullen bereiken, heeft hij het teeken tot den aanval gegeven.

Terwijl de Duitsche troepen, vooral die, aangevoerd door Von Kluck en Von Bülow, schier uitgeput waren van krachten zagen die troepen tegenover zich de Fransche legers in het volle bezit van hunne moreele en physieke eigenschappen. En de gevolgen hebben wij gezien. De hopelooze worsteling duurt tot op heden voort. Wij mogen zeker heden (8 November) met nog veel meer recht dan op 28 October herhalen, wat wij de eer hadden te dezer plaatse te schrijven: de strategische doorbreking of wel de overvleugeling zal niet gelukken, te minder, nu het water aan de bondgenooten een welkome hulp geboden heeft.

Wij gelooven, dat gisteren de veldheer Joffre een woord vol diepen zin heeft gesproken toen hij telegrafisch de verwachting uitte: „dat binnenkort een beslissend succes voor de troepen der bondgenooten zal zijn verkregen".

De aanval van de Duitschers is mislukt.

Waardoor?

Wij kunnen aannemen door een complex van oorzaken, waaronder een voorname plaats bekleeden: de uitstekende bediening van het Fransche veldgeschut, de uitmuntende verkenningsdienst van de Fransche vliegers, enz.

Maar in de eerste plaats gelooven wij te moeten noemen: de strategische fout in het aanvalsplan.

De groote Von Moltke van 1870 heeft o. a. gezegd: „In de strategie is een fout in den opzet niet meer te herstellen."

En nu staan wij aan de zijde van generaal De Lacroix, die onlangs eene fout aanwees in den opzet van het Duitsche aanvalsplan, namelijk deze:

„Het zwakke punt bestond in de te groote ontwikkeling in de breedte".

Aangezien de toestand van het oogenblik voor de Duitsche troepen zoo hachelijk is, rijst de vraag: Had men den marsch door België niet kunnen vermijden? Wij gelooven van ja.

In 1871 heeft Duitschland, op aandringen van Von Moltke, geëischt de aanhechting van Lotharingen en den Elzas.

De vestingen Metz en Straatsburg moesten, naar Von Moltke's denkbeeld, de beide wachters zijn, die Duitschland permanent zouden beschermen tegen een nieuwen aanval van Fransche zijde.

En Von Moltke kreeg zijn zin. Duitschland bezit nu deze geweldige versterkte kampen, op onderlingen afstand van 110 kilometer; dus een operatie-basis met ontzaglijk sterke vleugels.

Indien van dáár de Duitsche legers waren opgerukt met een formatie in de diepte naar de trouées in de Fransche sperforten linie, namelijk: de trouée de la Meuse van 90 kilometer breedte, tusschen Reims en Verdun, en de trouée de la Moselle van 70 kilometer, tusschen Toul en Epinál, terwijl op dien tocht de Maas en de Moezel de groote terreinhindernissen vormen, naast en behalve de fortenlinie, dan zouden zij met ongebroken krachten op Franschen grond zijn aangekomen, en hunne wonder-mortieren van 42 centimeter direct op de fortenlinie Verdun — Toul hebben kunnen beproeven.

Al de ellende van den tocht door het neutrale België ware dan voorkomen geworden.

VAN VLIJMEN.

ONZE NEUTRALITEIT GEHULDIGD.

Een verblijdende uitspraak is in ons nationaal register in te schrijven.

Engeland's eerste minister heeft in welwillende en duidelijke woorden hulde gebracht aan de wijze waarop ons land zijn neutraliteit heeft gehandhaafd.

„Nederland zeide Asquit — volgens de Reuterberichten — is een land, dat zijn rechten als neutrale mogendheid krachtig heeft doen eerbiedigen. De Britsche regeering heeft in geen enkel opzicht hierover te klagen.

Het bevindt zich in de meest kiesche en moeilijke positie, doordat het 't noorden van den Rijn beheerscht en de nabuur is van België.

Ik klaag niet over de wijze waarop het zijn plichten als neutrale staat heeft vervuld."

Deze woorden zijn door het Lagerhuis met toejuichingen onderstreept.

Begrijpelijkerwijze neemt ons Nederlandsche volk deze hulde met de grootste voldoening in ontvangst.

Ons verre te houden van den krijg, alle partijen in het wereldconflict met gelijke welwillendheid te bejegenen, geen van haar eenigen aanstoot te geven, ziedaar het doel dat onze regeering en ieder Nederlander met de grootste inspanning nastreeft.

Wanneer ons land er niet in slagen mocht de neutraliteit te handhaven, waar het met alle middelen naar streeft, dan mag het begrip neutraliteit gerust uit het volkenrecht worden geschrapt. Want geen andere Staat kon met meer angstvalligheid voor zijn neutraliteit waken, dan de onze deed en doet.

Daarbij is ons land zelfs er op bedacht geweest het recht, waarop een neutraal land zou kunnen aanspraak maken, wel in wezen, maar niet in al zijn gevolgen na te streven, in de overtuiging, dat de offers de kansen van aanstoot nog weer verminderen.

Geen grooter vreugde daarom, dan wanneer het blijkt dat Nederland's ontzettende verliezen en offers hun vrucht dragen en de zuiverheid onzer neutraliteit wordt erkend.

Van een zoo bevoegde en zoo belanghebbende zijde, door een zoo ver klinkende stem onzen lof te hooren spreken, het is voor ons land, dat slechts vrede en vriendschap wenscht, van de grootste beteekenis.

Handelsbl.

De machten van het verleden.

Met Bazin treedt ook Paul Bourget, de académicien, steeds meer naar voren in de „Echo de Paris." Hij schrijft over de „lessen van den oorlog."

Men kent Bourget, of juister: men meent hem te kennen.

Gemakkelijk begrijpbaar is hij niet. Hij is een leerling van Balzac, gelijk onlangs Emile Faguet nog schreef in zijne geschiedenis der Fransche letterkunde. En als Honoré de Balzac heeft Bourget iets van den romanticus en iets van den realist.

Nu willen wij Bourget zelf eens van zijn besten kant laten zien.

„De Maasb." verhaalt uit zijne rubriek iets van zijn opstel over de „machten van het verleden."

Hoe vaak, schrijft hij, hebt gij deze woorden van verachting gelezen uit de pen der profeten van den vooruitgang, of om in het pseudo-wetenschappelijke bargoensch te spreken, der profeten van de revolutie! Indien men hen gelooven moest, dan

L' Apologetique de la Guerre.

Het IJzeren kruis voor een Katholiek Priester.

De katholieke aalmoezenier der 13e divisie, Alfred Schwenk, uit Haigerloch (Wurtemburg), heeft het ijzeren kruis gekregen.

Naar uit een brief van den officier, graaf Meerveldt, blijkt, heeft de aalmoezenier zich bij de gevechten bij St. Moutmirail, doch vooral in den vijfdaagschen veldslag bij Reims zeer dapper gedragen. De divisie-generaal Von dem Borne, overhandigde hem dan ook het ijzeren kruis in tegenwoordigheid van den geheelen staf, met de volgende toespraak:

„Mijnheer pastoor, ik heb u iederen dag in de voorste rijen gezien: gij waart niet bevreesd voor de „blauwe boonen" en het granaatvuur, waar het gold uw verheven plicht om den doodelijk getroffen soldaten de H. Sacramenten toe te dienen en goed te doen, zooveel het in uw vermogen was, getrouw te vervullen. Terwijl wij des nachts eenige uren konden rusten, bleeft gij nog op het slagveld of bij de lazaretten. Daarom is het mij een groote vreugde, u de hoogste onderscheiding, het ijzeren kruis, te mogen overhandigen. Ook dank ik u voor de bemoedigende woorden, welke gij bij uwe schoone godsdienstoefeningen in het veld tot de troepen richt."

De geheele staf wenschte den pastoor geluk, en ieder was het er over eens, dat deze onderscheiding geheel en al verdiend was

Een bekeering in het hospitaal.

Jules Laperousaz, soldaat van het dertigste regiment infanterie, leerling van 't groot-seminarie van Lyon, is op 27 September in den grooten slag door een granaatscherf in de rechterdij gewond. Naar het hospitaal Boucicaut te Parijs vervoerd, is hij aldaar overleden.

De „Semaine religieuse de Lyon" publiceert zijn bewonderenswaardige briefjes, die hij aan zijn familie zond. Toen men hem er van sprak het been af te zetten, antwoordde hij: „Zooals de goede God wil. Zijn H. Wil geschiede." De ontsteking was echter reeds te ver gevorderd; de operatie nutteloos.

In den nacht van Zaterdag op den Zondag, het feest van den H. Rozenkrans, verhaalt de almoezenier van het hospitaal, moest ik hem de H. H. Sacramenten der Stervenden toedienen. Den volgenden dag, toen hij wat beter was, sprak ik met hem en ik kon de schoonheid van deze ziel en de edelmoedigheid van zijn hart bewonderen. In zijn ijlen sprak hij over den H. Geest, dien hij bij zijn Diaconaat ontvangen had; over de hulp der H. Maagd, die hij voor Frankrijk afsmeekte; over den Christus Wiens priester hij had willen zijn en aan Wien hij deze eer ten offer bracht voor het geluk van het vaderland. Dit was zoo ontroerend, dat een zijner buren, de eenige van de zaal, die zijne plichten niet wilde vervullen en die zich vrijdenker en vrijmetselaar noemde, mij in het openbaar om de laatste H. Sacramenten vroeg en twee uren later stierf.

Een aangrijpend Tooneel.

In de vestibule van een groot spoorwegstation, te Parijs, waren een aantal gewonde op stroo neergelegd, in afwachting van hunne opname in het hospitaal. Een hunner scheen in hoogst ernstigen toestand te verkeeren. Een liefdezuster ging naar hem toe en bood aan, zijn verband te hernieuwen. Het antwoord was: „Ik ga sterven en verlang naar een biechtvader." Dit hoorende trok een ander soldaat, doodelijk gewond, de zuster aan de mouw. „Zuster," zeide hij, „ik ben priester, ik kan de absolutie geven. Wees zoo goed en breng mij naar hem toe."

De zuster aarzelde. De priester was vreeselijk gewond door een granaatscherf en de minste beweging veroorzaakte hem ondragelijke pijnen Maar weer liet de zwakke stem van den gewonde zich hooren: „U is ook katholiek en u kent de waarde van een ziel. Wat beteekent daarbij een uur langer leven?" En de soldaat-priester richtte zich met de uiterste krachtsinspanning op, om naar zijn strijdmakker te gaan.

Maar de poging was vruchteloos. Hij moest gedragen worden. De biecht was gauw gehoord en de krachten van den priester-soldaat namen snel af. Op het oogenblik der absolutie wenkte hij de liefdezuster. „Ondersteun mijn arm en help mij het kruis teeken maken," zeide hij. De zuster ondersteunde zijn arm en hij teekende het kruis over zijn penitent. Spoedig volgde de dood voor den priester-soldaat en zijn biechteling. Zij stierven hand in hand, terwijl de pleegzuster en de hopitaalsoldaten diep ontroerd rondom hun sterfbed op de knieën vielen.

„Ik heb u aan het werk gezien."

In een tram van Havre, zat een Dominicanes-ziekenverpleegster. Een soldaat komt tegenover haar te zitten. „Zuster," zegt hij met Fransche vrijmoedigheid, „ik moet het u toch eens zeggen: ik hield niet van nonnen en heelemaal niet van priesters."

„Waarom niet, mijnheer?"

„Dat weet ik niet; maar nu heb ik u achter ons front aan 't werk gezien: een pastoor-aalmoezenier heeft me van het slagveld opgehaald en Zusters hebben me verpleegd. Ik zal dit alles aan mijn kameraden vertellen en zorgen, dat zij, evenals ik, weer van de pastoors en nonnen gaan houden.

Laat mij u de hand drukkken!"

was er een nieuwe mensch geboren, voor wien de oude orde niet voldoende meer was. Het was uit met de Kerk, met het leger, evenals met tal van andere instellingen. Onze luidjes spraken er zelfs niet over, of die machten van het verleden ook machten van altoos konden wezen. Voor hen bestonden geen machten voor altoos. Toelaten dat zekere voorwaarden der menschelijke natuur onveranderlijk zijn, en daardoor zekere voorwaarden der gemeenschap, zou eene bevestiging wezen van het beginsel der traditionalistische school.

De oorlog is bezig ons te bewijzen, dat de wijsgeeren dezer school gelijk hadden, en ongelijk de verlichte versmaders der machten van het verleden.

Aan haar heeft Frankrijk zijne redding gevraagd van het oogenblik af, waarop het zijn levensmerg bedreigd gevoelde.

Beschouw het Frankrijk van zes maanden geleden en beschouw dat van den huidigen dag. Gij herinnert het u, overal bereidde men zich voor op de verkiezingen. Wie zou toen hebben durven beweren, dat die verkiezingen geen schijn van direct nut hadden? Er is een parlement uit voortgekomen. Wat doet het? Waar zetelt het? Wie bekommert zich er om? En wat is er geworden van die internationale solidariteit der werklieden? En van de programma's eener algemeene werkstaking?

.... Doch waartoe nog eene opsomming van al de krachten der toekomst, waarover geen sprake meer is in deze tragische en beslissende crisis evenmin als over de constitutie, die ons schijnt te regeeren en even onverschillig bekeken wordt als de staatslieden, die haar vertegenwoordigen? Nooit is een waandécor op meer fantastische wijze verdwenen, om plaats te ruimen juist voor die machten van het verleden, welke in de beproeving de eenig-levende bevonden werden en die heeten: het leger, de Kerk en Frankrijk.

Het leger op de eerste plaats en wel het ware, traditioneele leger, — niet de militie, waarvan de utopis ten droomen. Dat leger. dat zoo heldhaftig voor ons strijdt in het Oosten des lands, — hoe echt militair is het met zijn mooi kader van beroeps-officieren, zijn passieve gehoorzaamheid, dat leger dat niet discussieert en slechts één ideaal kent: Frankrijk! Let wel: Frankrijk, kort-weg.

Het is het meest-elementaire, het oudste, maar ook het diepste der menschelijke gevoelens, dat onze soldaten opheft, hen ondersteunt, hen onoverwinnelijk maakt: de afschuw van de overrompeling, de mannelijke toorn tegenover den vreemdeling, die meester is in hun huis, het heldhaftig verlangen, om hem „eruit te zetten."

De woorden, waarvan Jeanne d'Arc zich bediende, zijn na vijf eeuwen de passende voor dit oorlogswerk.

Dat de Belgen, hunne wapenmakkers, leven onder eene monarchie en een clericaal ministerie hebben kan onzen soldaten niet schelen,— even min dat Engeland een koning heeft en een Hoogerhuis, evenmin dat de tsaar van Rusland een autocraat is

Belgen, Engelschen en Russen staan aan denzelfden kant als wij. Dat is genoeg. Laten zij een bestuur erop nahouden zooals zij willen, als zij ons maar helpen, om den Duitscher eruit te werpen. Onze soldaten zijn soldaten en niets anders dan dat, hartelijke menschen, die dooden, onder de tucht, onder ontzegging van eigen meeningen, voor het vaandel en bij de grens.

De macht van het verleden heeft hen omgevormd tot een nieuw leven, het ware, door de eeuwige ontroeringen, welke eens die onzer voorvaderen waren en straks die onzer kleinkinderen zullen zijn. Zoolang er soldaten zijn, zullen zij aldus gevoelen, aldus denken, en daar zullen soldaten zijn, zoolang er vaderlanders zijn.

* * *

Zoolang het lijden bestaat, zullen er ook kerken zijn,— en de Kerk.

Zij vooral, zij was een macht van het verleden. Sinds de mobilisatie, toen de klok haar klank deed hooren, — waarheen zijn toen de moeders en de echtgenooten gegaan? Naar het raadhuis? Naar het volkshuis? Neen Naar het huis Gods, om Hem aan te roepen, Dien zij met hare naïeve monden, aldus in een zucht al de verheffingen der geheele smartelijke menschheid samenvattend, nederig, teederlijk, hartstochtelijk noemen: „Onze Vader". Aan Wien hebben zij om offerkracht gevraagd? Aan den Geslachtofferde van Calvarië, 't vrijwillige Slachtoffer, Wiens pijnlijke en sublieme woorden dagelijks op alle altaren worden herhaald: „Dit is Mijn Lichaam. Het sterft voor u. Dit is Mijn Bloed. Ik stort het voor u". En de zonen zijn de moeders ge volgd, en de echtgenooten hunne vrouwen. Wij hebben de uniformen gezien naast de sombere japonnen, onder die eeuwenoude gewelven, wel ke de hevige of geslepen drijvers hadden willen berooven van geloovigen.

Het Katholieke complot,— ziedaar! Het is de samenzwering van aller naar hoop hongerende toewijding, van aller naar troost dorstende droefenissen.

Wie leidt het dan, dat complot? De priesters? Zij zijn daarginds. Zij ook, aan het front. Nauwelijks bleven er genoeg over voor de heilige diensten en het biechthooren.

Och! Zoek toch niet elders dan in hunne ziel-zelve het beginsel van een terugkeer, die uwe wijsbegeerte verstoort, — uwe philosophie was valsch — uwe politiek was valsch, — uw kijk op het land en zijn toekomst, ook die was valsch.

Frankrijk is katholiek zooals het militair is, omdat het aldus geboren werd, omdat het aldus groot geworden is.

Telkenmale dat een sterfelijke vijand ons ras bij den strot zal grijpen, telkenmale zullen deze twee energieën de diepste, de innigste van zijn wezen, als een reflex herrijzen tot een instinct-matigen en onweerstaanbaren afweer.

Gij kunt het militairistisch gevaar en het clericale gevaar aanklagen De Kerk en het Leger zullen u redden.— u, hunne vervolgers, — omdat gij Franschen zijt. Zij redden u in ditzelfde oogenblik, nu gij eraan denkt, die allerellendigste campagne te hernemen, welke reeds zoovele onzer hospitalen beroofd heeft van onze liefdezusters en zoovele onzer regimenten van hunne officieren....

Maar ik bedrieg mij. Die phrasen van haat, gij herhaalt haar werktuigelijk. Gij bedenkt die niet. Deze oorlog zal u leeren, hoe dierbaar uw vaderland u is. Het heeft geen krachten te veel, om weerstand te bieden aan zijn vreeselijke buren. Gij zult die niet met een enkele kracht willen verminderen Gij zult niet meer spreken over de machten van ons verleden, van ons heden of van onze toekomst, en gij zult die vrijelijk laten werken om een nieuw Frankrijk voor ons te maken, dat geen vijfde overrompeling vreest.

Dit is geen ijdel waandenkbeeld, neen.

De puinen onzer steden en dorpen in Noord en Oost zijn daar om het u te bewijzen.

Hoort gij hunne steenen niet, die u smeeken: „Medelijden! Geen burgeroorlog meer. Geen godsdienst oorlog meer. Geen ostracisme meer. Geen kliek-, geen secte-, geen partij politiek meer. Weest één, om zeer sterk te zijn en om HEN te verhinderen terug te keeren"....

Het Katholicisme in Frankrijk.

De correspondent van *De Tijd* schrijft uit Parijs:

Als de houding der Fransche regeering ten opzichte der Katholieken niet heelemaal huichelarij is, dan moet er iets in haar vrijmetselaarsstemming veranderd zijn.

Terwijl alle partijen zich vereenigd hebben om het Fransche vaandel, en zelfs de „petit pere" Combes doet verluiden, dat het politiek verleden der jongste partijtwisten uit moest zijn, heeft de socialistische Minister Millerand tot tweemaal toe — ik schreef u reeds dat het onder den invloed der katholieke generaals geschiedde, die, dank zij hun dapperheid, hun militaire taktiek en hun successen, in hoog aanzien staan — een circulaire van bepaald anti-katholieke tendenz moeten wijzigen. De loge is niet heelemaal geslaagd in haar streven, om het uitdeelen van medailles en het opdragen van H. Missen in de ziekenhuizen te beletten. Met spijt moest zij dulden, dat een en ander, zij het met zekere reserves, geschieden zal onder ministerieël goedvinden.

Hoogst belangrijk moet de brief geacht worden te dezer gelegenheid door Mgr. de Gibergues aan president Poincaré gericht.

Naar aanleiding van de laatste circulaire van Minister Millerand, waarin werd tegemoet gekomen aan de verlangens der Katholieken en om betwelk Mgr. de Gibergues in een open brief verzocht, schreef de bisschop van Valence aan den President der Fransche Republiek.

„In denzelfden geest van eendracht, bescheidenheid en verdraagzaamheid, die de ministerieële circulaire van 1 Nov. heeft geïnspireerd, inzake de uitoefening van den eeredienst in de militaire hospitalen, veroorloof ik mij u te zeggen, dat het een verlichting en voldoening is geweest voor de Katholieken, toen zij er kennis van mochten nemen. En zij richten tot u hunne dankbetuigingen, eveneens aan den Minister van Oorlog.

Wij hopen vast, dat deze circulaire een einde zal maken aan de pijnlijke, moeilijke omstandigheden, die deze laatste wekken in dit opzicht, van alle kanten opdoken. De Katholieken zijn zich bewust van de zeer groote zorgen en buitengewone verantwoordelijkheid, welke het gouvernement bezighouden in de verdediging des lands. Voor niets ter wereld zouden zij deze willen vergrooten, nog nieuwe moeilijkheden bijbrengen. Voor niets ter wereld zouden zij opwinding willen verwekken, noch de minste tweedracht zaaien tusschen de zonen van een vaderland, die allen fier zijn op hun titel van Franschman. De Katholieken verlangen vrij en openhartig de meest broederlijke vereeniging. Zij dorsten er naar en verheugen zich, dat deze op dit oogenblik het land beheerscht, zij willen deze doen bestendigen tot in vele generaties......

De Katholieken staan gereed — zij bewijzen het iedereen — om hun vaderland te helpen en hun leven voor hun land te geven, om het met al hun moed te verdedigen, met al hun krachten en hun bloed Zij staan zelfs gereed — en dit voornemen is reeds gemaakt in hun harten — om onrechtvaardigheden te vergeten, waarvan zij het slachtoffer geweest zijn. Wat hun belangen betreft, zij vertrouwen deze toe aan hun vader hier beneden, die Hem vertegenwoordigt, die in de hemelen is en waarvan de opperrabbijn de zer dagen schreef, hij is „de vader van allen." De Katholieken verlaten zich geheel en al op Hem, en zij vertrouwen. dat eens de dag zal komen, waarop de eensgezindheid, oprecht en loyaal, alle tegenstellingen zal opheffen. Dien dag wachten zij zonder bitterheid, verzekerd van de rechtvaardigheid hunner belangen. Zij hebben slechts één wensch: dat is, nadat zij hun offer hebben gebracht om de overwinning te krijgen, na vermoeienissen, tranen en bloed met hunne broeders op het slagveld te hebben gedeeld, in de grootste eensgezindheid en loyaalste onderlinge behulpzaamheid hand in hand te gaan met alle zonen van Frankrijk."

Deze brief heeft grooten indruk gemaakt in Frankrijk.

Ook in de jongste politieke rede van Viviani kan men een sterken toon van vrede en verzoening vernemen, en Clemenceau dringt in zijn dagblad-artikelen voortdurend op een dracht aan.

Terecht, schreef hij, dat het land zelf zijn lot in handen heeft genomen, en met reden mag Alf. Capus glorieeren, dat in het land de beste katholieke instincten zijn ontwaakt.

De Katholieken van Pruisen.

De correspondent van *De Tijd* te Berlijn schrijft:

Ter kenschetsing van de geestesstemming in sommige — niet alle — katholieke kringen in Duitschland, ontleenen wij het volgende aan een artikel „Preussentum und Katholizismus," hetwelk wij aantroffen in de October-aflevering van het katholiek-apologetische tijdschrift „Der Felz", hetwelk geredigeerd wordt door den bekenden dr. Kaufmann, aan wien indertijd het verblijf in het aartsbisdom Keulen door wijlen Z.Em. Kardinaal Fischer werd verboden:

„Deze oorlog zal eindelijk antwoord geven op de groote vraag der 19e eeuw, of u. I het Deutschtum thans aan het einde of aan het begin zijner beschavingszending te midden van het menschdom staat. Als Duitschland wint, dan is de vraag opgelost ten gunste van een Duitsch-Europeesch kultuurtijdperk. Welke beteekenis heeft dit voor het Katholicisme? Het Germanisme stond door de Reformatie vijandig tegenover de Kerk, doch die tegenstand had geen wezenlijk fundament in het Germanisme, want de Kerk is katholiek en niet gebonden aan een rassenpsyche. Pruisen heeft thans de leiding der Germaansche beschavings-zending, dat staat heden vast als het Gods oordeel der Voorzienigheid. De Curie en Pruisen zijn tegenwoordig de enige dragers der conservatieve autoriteitsgedachte in de beschaafde wereld. De katholieke rol der romaansche volkeren is uitgespeeld; toen in 1870 Pruisen overwon, begon de inzinking van het romaansche Katholicisme. Wij moeten niet slechts als Duitschers, maar ook als Katholieken vertrouwen hebben in Pruisen De katholieke toekomst van Europa heeft behoefte aan Pruisen. Het trotsche gevoel van Duitscher te zijn moet juist bij ons, Katholieken, zijn hoogtepunt bereiken in het Preussentum! Wel is de kloof tusschen Pruisen en het Katholicisme nog groot, doch die kloof zal eenmaal gevuld worden. Rome en Berlijn zullen elkander leeren verstaan en waardeeren. De drager en schepper van den nieuwen tijd is de Pruisische geest en deze heeft met de Katholieke Kerk deze eigenschap gemeen: de geest des gezags De geest van Pruisen is noodig voor de wedergeboorte van Europa!"

Ik geef deze beschouwing zonder commentaar en merk alleen op, dat zij is neergeschreven door kapelaan Schopen, genoegzaam bekend uit de befaamde „Osterdienstagkonferenz."

Over een geheel andere stemming onder de Duitsche Katholieken schrijf ik een andermaal.

Dixmuiden genomen. — Het verbranden van de gedooden.

DUINKERKEN, 10 Nov. (Van den Belg. oorlogscorrespondent van *De Tijd.*) Toen in de eerste weken van den oorlog het aanvallend optreden der Duitschers in Frankrijk was tot stand gebracht, werd door het groote Duitsche hoofdkwartier kond gedaan, dat in de nu volgende tweede periode van den oorlog de beslissing in het Oosten van Frankrijk lag. Maar de geniale krijgstactiek van Joffre dwong de Duitschers niet de beslissing uit te vechten, waar zij die hebben wilden. In den aanvang schijnbaar hopeloos, stormde Joffre in het Westen hoogerop en thans zijn zelfs de Duitschers er toe gebracht, mede een beslissing in het Westen te zoeken. Heel de gevechtsstelling is veranderd en groote troepenmassas heeft de vijand op de uiterste westerlijke linie saamgebracht. Toen de druk op Dixmuiden door het water uit de opengezette sluizen gebroken was, stormden de vijandelijke legers met hun massale kracht op de linie van Yperen los, nu eens iets winnend, dan weer terrein verliezend, doch tevergeefs hun krachten verspillend aan een doorbraak. Een doorbraak bij Yperen heeft zijn vele bezwaren dan ook, omdat het heuvelachtig landschap, dat Yperen van Duinkerken deels scheidt, uiterst bezwaarlijk is voor een opmarsch naar de laatst genoemde plaats. De kortste, de gemakkelijkste weg is en blijft over Dixmuiden en trots het water hadden de Duitschers hun plan, om bij Dixmuiden onze linie te forceeren, niet opgegeven. Onze luchtverkenners meldden iederen dag hoe de vijand veel hout deed aanvoeren naar de IJzer, hoe tallooze vlotten en bootjes waren meegebracht voor het waterrijke Vlaamsche land. Daarbij kwam, dat de Duitschers nog altijd op den linkeroever eenig houvast hadden behouden, vasten voet behielden.

Alles duidde er op, dat de vijand een algemeenen aanval binnenkort zou ondernemen. Voor Yperen waren versche troepen verkend van jongere krijgers, knapen schier. En bij Dixmuiden drong de zeemilitie op De druk op Dixmuiden, dat zoo afwisselend nu eens in de handen van den vijand, dan weer in onze handen was, werd hernomen en daarom was het noodig, dat het Engelsche scheepskanon mee ging spreken.

Hedenmorgen was de strijd bij Nieuwpoort en Dixmuiden een geweldige. Er is daar door de onzen met fabelachtige moed gevochten. Het was een strijd op de dijken om de dijken. Wie meester van de dijken was, werd meester van het terrein. Het mitrailleurvuur had hier de overhand, omdat de zware kanonnen niets in het moeras kunnen uitrichten, ze waren trouwens door de Duitschers deels reeds weggevoerd. Op uiterst handige wijze had de vijand op sommige plaatsen de bezwaren, die het geïnundeerde land opleverde, weten te boven te komen. Op andere plaatsen werd de strijd letterlijk in het water gestreden, en man tegen man vaak. De worsteling was er eene van groote ellendigheid Want de soldaten waren lichamelijk soms geheel uitgeput door de koude en de natheid hunner kleederen, die hun aan het lijf plakten en hen zwaar in hunne bewegingen belemmerden. Langs de kust wonnen de verbondenen, nabij Nieuwpoort voet na voet terrein. Den Duitschers werd belet Nieuwpoort binnen te dringen en de vijand was beducht voor de Engelsche vuurmonden van de vloot.

Terwijl wij aan de kust vorderden, moest onze middenlinie, die Dixmuiden bezet hield voor den druk wijken, tegen den namiddag was er geen houden meer aan en zag de stukgeschoten, uitgebrande, deerlijk gehavende plaats die ééns het schilderachtige Dixmuiden was, voor den zooveelsten keer de Duitschers binnenrukken. Bezetten kon de vijand echter de, uit krijgskundig oogpunt thans gewichtige plaats niet geheel, want de verbondenen bleven zich

Van Curaçao naar New-Orleans,

LANGS EEN OMWEG.

Aangeboden door

J. H. B. GRAVENHORST.

De „Z. M." had intusschen te Punta Araje eene lading zout ingenomen en was daarmede te La Guayra aangekomen, om daar gelost te worden Een mooie vracht naar Vera Cruz werd de „Z. M." aangeboden en ook aangenomen. Men maakte het schip voor de reis gereed, nam de noodige provisie en een volle lading cacao aan boord en lichtte het anker.

Op reis naar Vera Cruz zeilde men langs de Zuidkust van het eiland Cuba en zag des avonds omstreeks tien ure een helder licht hoog op het water en dicht bij het schip branden. Aangezien het den kapitein bekend was, dat er op deze plaats van de kust geen vuurtoren staat, zoo veronderstelde hij, dat er wel licht een vaartuig in nood was, liet klein zeil maken en zette steeds het water peilende, koers op het licht.

Op vijf vademen water werd geankerd en bevond de schoener zich op een halve mijl afstands van een bark, die in den voormast een brandende lantaarn had opgeheschen Omstreeks zes ure des morgens werd de scheepsboot uitgezet en liet de stuurman zich door vier matrozen naar de bark roeien waar men van den bevelhebber vernam, dat zijn schip bij donker weder des nachts op een rif was gezeild. De bark was bestemd voor New York en had een lading suiker aan boord. Door den bevelhebber van de bark werd aan den stuurman van den schoener gevraagd, welke lading hij aan boord had, waarop deze hem antwoordde, cacao. „Hoe jammer," zeide de vrager, „dat ook gij niet op dit rif gestrand zijt, wij hadden dan chocolade kunnen drinken."

Met een „very much obliged to you," vertrok de stuurman weder van de bark en begaf zich naar de „Z M." die gereed lag om bij aankomst der boot onder zeil te gaan.

Den geheelen dag werd langs de kust van Cuba gezeild en des namiddags te vijf ure werd de Kaap St. Antonie, het westelijkste land van Cuba, bereikt. Van daar stak men naar de bank van Campeche over en zeilde, na Kaap St. Antonie na vier en twintig uren te hebben verlaten, langs de stad Sisal in Westelijke richting naar Vera Cruz.

Bij het verlaten der bank van Campeche, des morgens omstreeks tien ure, werd de zon dof en begonnen de zeeën uit het Noorden op te dagen, de wind liep van het Oosten naar het Noorden en werd steeds harder en harder, zoodat te acht ure des avonds de „Z. M." met dichtgereefd schoenerzeil bij moest liggen. Niet ten onrechte was de schoener dezen naam gegeven, hij had het ten volle verdiend en lag werkelijk als een Zeemeeuw met den kop in de wind bij, zonder zelfs een zeetje voer te nemen. Dat hield zoo aan, totdat te middernacht een ontzettende rukwind het schoenerzeil uit hare lijken deed barsten en weg voerde Binnen het half uur was er weder een nieuw zeil aangeslagen en lag de schoener weder fier met den kop in zee, alsof er niets gebeurd was.

Met het aanbreken van den dag verminderde de hevigheid van den storm en des morgens te acht ure zette de schoener weder koers naar Vera Cruz, waar hij tegen het vallen van den avond de haven binnenliep Een zeer hoog en sterk fort in de haven op een uitgestrekt rif gebouwd, beschut de schepen welke in de haven liggen tegen de Noordelijke stormen die daar zeer onverwachts opdagen. Aan dikke ringbouten welke in de muren van het fort gemetseld zijn, maken de schepen zich dan vast en liggen daar vrij veilig. De stad is van oude Spaansche bouworde, de huizen, voorzien van ijzeren tralies voor de vensters, zijn meestal vierkante blokken, zoodat men met mooi weder des namiddags op de dakken, die plat zijn, de bewoners in luierstoelen ziet zitten en een luchtje scheppen. De straten zijn recht en zindelijk en des nachts electrisch verlicht.

Op de markt, een groot overdekt gebouw, vindt men meestal prachtige tijgervellen en overvloed van vanille-boonen tegen lage prijzen te koop.

De stadspoorten worden met zonsondergang gesloten en met het aanbreken van den dag geopend, een voorzorgsmaatregel, die hoogst noodzakelijk is om het verdachte volk dat in de omstreken van de stad woonachtig is, het rondloopen des nachts in de stad te verhinderen.

Na de lading cacao te Vera Cruz gelost te hebben, vertrok de schoener naar New-Orleans, ten einde daar provisies te koopen en daarmede naar Curaçao te vertrekken.

in de zuidelijke buitenwijken nestelen. Inmiddels rukten van hier hulptroepen naar de bedreigde plek om de doorbraak der Duitschers te voorkomen! Al is Dixmuiden nu deels bezet, groote verandering levert dit nog op heden in den oorlogstoestand niet op, daar de gevechtslinie nog zoo goed als ongeschonden bleef. Rond Yperen hebben de Franschen een aanval der jongere Duitsche reserve-troepen afgeslagen, maar leden daarbij toch zware verliezen aan dooden en krijgsgevangenen.

Van pijnigende afzichtelijkheid is het verbranden der lijken door de Duitschers. Hunne verliezen zijn schrikkelijk geweest in de afgeloopen weken. Zooveel mogelijk hebben ze de lijken van het front weggevoerd, om ze elders te verbranden. Tijd voor begraven is er niet. Maar op verschillende punten werden de lijkenstapels ook in het gezicht van onze strijders een prooi der vlammen. Ge moet de ooggetuigen van deze schrikkelijkheid hooren verhalen. Een huiver vaart u dan aan! De dooden worden bijeengesleept, zoo mogelijk met het gelaat naar den grond gekeerd, en met stroo bedekt. Een pestwalm stijgt dan op, die, dank zij den zeewind uit het Westen, meestal gelukkig niet onze troepen teistert. Maar het ijselijkste is de stuiptrekkingen te zien van de in de hitte zich bewegende lijken. Om gek te worden! Het is of de dooden weer levend worden; beenen en armen bewegen, van sommigen richt zich het bovenlijf door de hitte deels op en de vrees jaagt den toeschouwer aan, dat hier geen dooden, maar gewonden worden verkoold.

Aldus wordt gepoogd om — bij de onmogelijkheid de lijken te begraven — te voorkomen, dat de dooden onbegraven op de velden wegrotten ten verderve van de levenden.

In het geïnundeerde gebied aan den Yzer spoelen hier en daar lijken aan. Het zijn reeds begraven dooden, die uit de kuilen zijn weggespoeld door het instroomende water. De opgeblazen, waterzuchtige lijken leveren mede een afgrijselijken aanblik op.

Berichten uit de Kolonie.

Zilveren Jubilé.

Dinsdag a. s. 22 December, zal de Eerw. Zuster MARIA FLORENTIA den dag herdenken waarop zij zich, vijf en twintig jaar geleden, voor eeuwig toewijdde aan den dienst van God. Al is een dergelijk feest van zeer intiem karakter, en wordt het op z'n schoonst gevierd in het hart van Christus' Bruid, toch meenen wij er publiciteit aan te mogen geven, omdat de Eerw. Zuster FLORENTIA God gediend heeft in de schoolgaande jeugd van Curaçao. Dankbaarheid verplicht ons de Eerw. Zuster geluk te wenschen op haar jubeldag.

Zuster FLORENTIA, Mejuffr. CECILIA REGINA REESINCK, werd 23 November 1859 te Amsterdam geboren, legde 22 Dec. 1889 hare kloostergeloften af te Roosendaal en kwam 26 Juli 1896 op Curaçao.

Zij was werkzaam op Welgelegen, Pietermaal en is thans in het St. Martinusgesticht.

Inspectie-reis.

Dinsdag namiddag bracht de HEG. Heer Gouverneur een bezoek aan het Melaatschen-gesticht. ZHEG. was vergezeld van zijn Adjudant, Luitenant PIEPER.

De Directeur van het Gesticht ontving den Gouverneur en leidde ZHEG. overal rond. Voor iederen lijder had de Gouverneur een goed woord over en bemoedigde hen allen door zijn vriendelijken, minzamen omgang.

Bij zijn vertrek overhandigde de Adjudant aan Moeder FLORENTIA een gift om de arme lijders eens te onthalen.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van den Heer J. A. DE LIMA een proefpakje van de Portorikeinsche koffie *Pride of Porto Rico.*

Weeshuis Santa Rosa.

Als naar gewoonte zal de Directeur der Ambachtsschool het jaar feestelijk besluiten met een tentoonstelling van eenige werken der jongens.

Woensdagmiddag om 4 uur wordt de tentoonstelling geopend en zal er een feestelijke bijeenkomst plaats hebben voor de familiebetrekkingen der kinderen en de weldoeners van het Weeshuis.

Opzienbarende bekeering.

De Engelsche admiraal, Sir Sint Gregorius Cabfield d'Arcy-Irvine, heeft den 9den November in de kapel van het Britsche College het Anglicanisme afgezworen. De rector van het college heeft hem het H. Doopsel toegediend; Z. Em. Kardinaal Merry del Val het H. Vormsel. De bekeering baart groot opzien.

Belasting op de vermakelijkheden.

Een inzender in de „N. Rott. Crt." vestigt nog eens de aandacht op het opvallend verschijnsel, dat gelegenheden tot vermaak zich nog steeds in een druk bezoek mogen verheugen. In allerhande theaters en bij voetbalwedstrijden zijn alle rangen, en vooral de goedkoopste, goed bezet, zegt hij. En dit ondanks alle waarschuwingen voor de toekomst, welke elken dag in de couranten tot ons komen, en zich accentueeren in den vorm van steuncomité's e. d. „Want niet waar, indien ons land het geluk mocht hebben buiten den oorlog te blijven, dan nog zal het velen zeer moeilijk vallen het hoofd boven water te houden."

Hij geeft dan het volgende in overweging:

„Op velerlei wijzen tracht men aan de komende armoede tegemoet te komen, doch aan een zeer logisch en voor de hand liggend middel heeft men blijkbaar tot dusverre nog niet gedacht, n.l. aan het heffen eener belasting ten bate van een der Steuncomité's, op publieke vermakelijkheden, zooals men die bijv. te Amsterdam reeds heeft. Iemand die zich in deze moeilijke tijden nog de luxe kan veroorloven eenige guldens voor een plaats in den een of anderen schouwburg te betalen, kan allicht ook nog wel eene belasting van zegge 20 pCt. opbrengen en dan een dubbel genoegen smaken, omdat hij weet, tot het algemeen welzijn te hebben meegewerkt."

Deze belasting, welke als eigen steunfonds voor de armen van groot nut kan zijn, is in deze tijden dubbel aan te bevelen.

Onder de publieke vermakelijkheden moeten op de eerste plaats de danspartijen gerekend worden. Dergelijke belasting op de orgels ware zeer gewenscht.

Nieuwe Stichting.

De nieuwe Directeur voor de Fraters-school van Bonaire, de Eerw. fr. MAXENTIUS, is Woensdag naar zijn bestemming vertrokken; zijne medehelpers, de Eerw. Fraters MAJELLA en CONRADUS, gaan eerst na Kerstmis.

Nieuwe Ontwerpen.

Loodsgelden.

Waar blijkens de wijzigingen, tijdens de schriftelijke gedachtenwisseling tusschen den Kol. Raad en het Bestuur over de belastingherziening, bij Nota's van wijziging in verschillende belastingverordeningen gebracht, het de bedoeling is geweest om af te zien van het stelsel van heffing door de Administratie der belastingen, dat in de oorspronkelijk ingediende belastingontwerpen was opgenomen, komt het den Gouverneur rationeel voor, dat ook de Loodsgelden-verordening, die bij het aanbrengen van bedoelde wijziging, blijkbaar over het hoofd gezien is, alsnog worde gewijzigd en in overeenstemming worde gebracht met de in de andere belastingverordeningen gehuldigde beginselen.

Hiertoe dan strekt het den Kol. Raad hierbij aangeboden ontwerp.

Het komt rationeel voor, om op volgende koloniale huishoudelijke begrootingen de loodsgelden, waarvan de heffing meer het karakter van eene retributie dan van eene belasting draagt, niet meer onder de belastingen maar onder de andere middelen te rangschikken.

Met deze verandering in de wijze van samenstelling der begrooting, behoort gepaard te gaan de voorgestelde wijziging der verordening betreffende de rechtspleging en invordering in zake van belastingen, daar anders de invordering van de loodsgelden niet meer door haar beheerscht zou kunnen worden.

Vreemdelingenverkeer. (per S.S.)

Gedurende de maand Nov. zijn hier

aangekomen van		vertrokken naar	
Z. Amerika	293 pers.	Z. Amerika	278 pers.
N. Amerika	29 „	N. Amerika	31 „
Europa	8 „	Europa	8 „
Totaal	330 pers.	Totaal	317 pers.

Het aantal tránsito passagiers bedroeg in Nov. 256.

Officiëele berichten.

De heer L. van der Veen Zeppenfeldt, het tegen ultimo dezer aftredend lid der schoolcommissie van Curaçao, is alszoodanig herbenoemd.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen alhier, Armando L. Pietersz, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den geëmployeerde ter Inspectie der belastingen alhier, J. P. E. Gorsira is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Met ingang van 1o. Januari 1915 is de onderwijzer 2de klasse C. P. Amelunxen eervol ontheven als hoofd der openbare school op Bonaire, en overgeplaatst aan de Hendrikschool alhier, de onderwijzer 3de klasse N. H. Henriquez in activiteit hersteld en geplaatst als tijdelijk hoofd der openbare school op Bonaire; de onderwijzeres, Mej. A. J. C. Jarman, van Bonaire naar Curaçao overgeplaatst en voorloopig werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool; en Mej A. A. Ecker eervol ontheven als tijdelijk onderwijzeres 3de klasse aan de Wilhelminaschool alhier.

Aan den Postdirecteur alhier, H. J. Cohen Henriquez is eene verlofsverlenging voor den tijd van zes maanden verleend, teneinde zich in het belang der kolonie verder geheel bezig te kunnen houden met de noodzakelijke leiding van de hoedenvlechtindustrie in deze kolonie.

Postertjen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Julia Delgado, Martilda Escop, Francisca Esefr Felicia, Esteba, Gerente de Vapores Linea Anseatica. Alejandro Hernandez a|b Sch Clista. Hendrik Kleimoedig

Aangeteekende stukken: Rda Madre encargada del Manicomio de Curaçao, Arturo P. de Marchena, Gebrs. Jonckheer, Alphone Moise.

Drukwerken: Carmen Alfongo, Tomas Pereira Cuervo.

Een monster zonder adres verzonden door Everett, Heaney & Co., *New York.*

De landengte van Panama en het Panama-kanaal.

Zaterdag 14 Nov. ll. heeft de Heer J. Sibinga Mulder voor leden en genoodigden van het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap in de Koningszaal van „Artis" te Amsterdam een voordracht gehouden over het bovengenoemde onderwerp.

In een kort historisch overzicht schetste spr. de geschiedenis van Midden-Amerika van af de ontdekking door Columbus tot op heden.

In het vervolg van zijn rede verduidelijkte de Heer Sibinga Mulder hoe de Amerikanen slaagden, waar de Franschen hadden gefaald. Hij beschreef de organisatie, met name de zorg voor het personeel en gaf daarop een schets van het technisch beginsel waarop het kanaal berust.

De spreker ging nu na welke gevolgen te verwachten zijn na de opening van het kanaal voor het wereldverkeer. Hij kon de meening niet deelen dat Curaçao daarvan direct een groot voordeel zou trekken. Men hoort aanbevelen om zoo spoedig mogelijk de natuurlijke haven van Willemstad degelijk te verbeteren. Nu, dat kon geen kwaad, maar Curaçao ligt niet in de route van de Europeesche, noch van Amerikaansche stoomvaartlijnen, en zij zullen niet van koers veranderen, wanneer ze op korten afstand kolen en andere zaken kunnen vinden. Alleen wanneer landen als Venezuela en Columbia tot grooter ontwikkeling komen is er kans, dat Curaçao door transito-verkeer daarvan, en dus indirect, zal profiteeren.

Van hoeveel belang het kanaal voor Europa moge worden, oneindig grooter is, het voor Amerika. De scheepvaart is reeds geruimen tijd bezig zich in te richten op den nieuwen toestand. Verheugend is het zeker dat Nederland daarbij niet is achtergebleven: de Kon. West-Indische Maildienst heeft reeds een geregelden dienst voor vracht- en passagiersvervoer naar Colón ingericht.

(*Kon. Weekblad*)

Tot zoover het Verslag, dat we zeer verkort weergaven. Onze hoofdbedoeling daarbij was om uit te laten komen, dat de ideeën in Nederland omtrent de beteekenis van het Panama-kanaal voor Curaçao, zich nog maar niet wijzigen.

De geachte Spreker schijnt zelfs niet te weten dat Curaçao behalve door de Hollandsche, ook nog door de Spaansche, Italiaansche en Duitsche lijn met Colón verbonden is. Al deze schepen nemen kolen op Curaçao. Reeds nu ondervindt Curaçao voordeel van het Kanaal. Wat zal dit zijn, als het Kanaal werkelijk een middelpunt van het wereldverkeer is geworden?

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 18 December 1914.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.	—
ZOUT per vat van 130 K.G.	f 0.80
DIVIDIVI per K.G.	„ 0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.40
id. per KG. 2e kw.	„ 0.30
HUIDEN per K.G.	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„ 1.
WOL per K.G.	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„ 0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).	
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„ 3.37½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 3.50
„ „ 2 „ „	„ 5.
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„ —.
„ „ 6 „ „	„ 8
„ „ 7 „ „	„ 9
„ „ 8 „ „ OLA	„
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„
„ „ 11 „ „	„
„ „ 12 „ „ OLA	„
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„
„ „ 15 „ „	„
„ „ 1 van 25 c M. of minder	f

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd:

14 ratten.

Nederland.

Ontploffing eener drijvende mijn. Negen dooden.

Een ontzettend ongeluk, waarbij negen personen het leven verloren, heeft den 16den November plaats gehad bij het kustplaatsje Westkapelle op Walcheren.

In de laatste dagen waren op verschillende plaatsen langs de kust een groot aantal aangespoelde mijnen met goed gevolg door marinepersoneel gedemonteerd en geborgen. Toen nu dien namiddag circa kwartier voor drie uur eenige onderofficieren der marine, onder toezicht van de luitenants ter zee 2e klasse, J. T. A. J. Bruinsma en L. Munk en den commandant der alhier gelegerde compagnie der landweer, kapitein Ockhuizen van het Ned.-Indisch leger, met nog eenige andere personen, eveneens wilden beproeven een alhier aangespoelde mijn te demonteeren, sloeg deze helsche machine plotseling, door nog niet opgehelderde oorzaak, met een ontzettenden knal uiteen, zoodat de ruiten van verschillende in den omtrek gelegen woningen sprongen.

Op het hooren van den knal snelden aanstonds eenige personen naar de plaats van het onheil, waar zij tot hun groote ontzetting vijf zwaar verminkte lijken vonden, nl den kapitein Ockhuizen voornoemd, den heer Elsacker, onder-opzichter van den polder Walcheren, den dijkwerker Roolse uit West-kapelle, den ordonnance wielrijder Smits uit Prinsenhage en een onderofficier der Marine. Van de vier overige personen, die bij het demonteeren behulpzaam waren geweest, nl. de luitenants ter zee, Bruinsma en Munk, alsmede een matroos en een onderofficier der Marine, was niets te bespeuren. Vermoedelijk zijn deze vier in zee geslingerd, daar de mijn slechts een meter of acht van de zee verwijderd lag.

Hoe hevig de uitwerking der ontploffing moet geweest zijn, kan o.a. hieruit worden opgemaakt, dat een groot gat van ongeveer 10 M^2. in den dijk werd geslagen, terwijl zware bazalt blokken tot ver in den omtrek lagen weggeslingerd en de palenrij op den dijk over een groote oppervlakte werd vernield.

De burgemeester van Westkapelle, de heer Viruly, die direct na het gebeuren van het ongeval ter plaatse aanwezig was, liet de deerlijk verminkte lijken, zoo spoedig mogelijk, naar de gemeentelijke barak voor besmettelijke zieken overbrengen en nam tevens uitgebreide maatregelen, om de lijken der vier vermisten op te sporen.

Men kan zich de ontroering voorstellen van de soldaten der aldaar gevestigde landweer-compagnie, bij het vernemen van den tragischen dood van hun beminden kapitein Ockhuizen; velen konden hun tranen niet bedwingen.

Om 5 uur in den namiddag arriveerden reeds verschillende autoriteiten, die zich omiddellijk naar de plaats der ontploffing begaven, o.a. de Commissaris der Koningin in de provincie Zeeland, mr. H. J. Dijckmeester, de gewestelijke territoriale bevelhebber, kolonel Blockx, de majoor van den generalen staf Cremer en de kolonel van het loodswezen.

Het is nog niet bekend, van welke nationaliteit de ontplofte mijn was.

Oorlogsleening.

Bij de Tweede Kamer is thans ingediend het wetsontwerp tot het aangaan van een geldleening of ·leeningen van f 275 millioen en tot voorziening in de middelen tot dekking van rente en aflossing dier leening of leeningen.

In art 1 wordt bepaald: Er wordt een v r i j w i l l i g e geldleening aangegaan ten laste van den Staat tot een bedrag van f 275 millioen, tegen een rente van 5 t e n h o n d e r d in het jaar, betaalbaar op halfjarige coupons, verschijnende 1 Februari en 1 Augustus.

Art. 3 bepaalt, dat er geen inschrijvingen dan van f 100 of een veelvoud daarvan worden aangenomen.

Voorts wordt bepaald, dat, wanneer de inschrijvingen op de vrijwillige leening minder bedragen dan f 150 millioen, een g e d w o n g e n leening wordt aangegaan, rentende 4 t e n h o n d e r d in het jaar, betaalbaar op halfjarige coupons, verschijnende 1 Mei en 1 November.

Met verschillende groepen van personen, die zich op het gebied van den geldhandel bewegen of die door hun bedrijf groote kapitalen te beleggen hebben, in de eerste plaats met de groote Nederlandsche bankiers werd overleg gepleegd over de vraag „of de inschrijving van eene vrijwillige leening zonder eenigen wettelijken drang tot deelneming met redelijke kans op goeden uitslag zou kunnen worden beproefd, nu onder de bestaande omstandigheden plaatsing van een deel daarvan in het buitenland uitgesloten is te achten." Het resultaat van dat overleg w·s niet onverdeeld gunstig. Voorts werd overlegd met vertegenwoordigers van kleinere bank-instellingen met name ook met vertegenwoordigers van de provinciale banken, alsmede met de directies van de grootere levensverzekering-maatschappijen.

Het oordeel van de verschillende geraadpleegde groepen, was, wat de kansen eener geheele vrijwillige leening aangaat, vrij eenstemmig. Daarentegen oordeelden de vertegenwoordigers der bankinstellingen, die meer over het geheele land verspreid zijn, vrij optimistisch over eene leening, die door wettelijken drang zou worden gesteund. Van de grootere levens verzekering-maatschappijen kreeg de minister den indruk, dat indien het mogelijk zal blijken, dat deze op niet te bezwarende wijze een deel harer reserves zullen kunnen beleenen, eene niet onbelangrijke medewerking van die zijde voor zulk een leening is te verwachten.

Uit een en ander meent men te mogen afleiden, dat de kans op het slagen eener vrijwillige leening toch niet geheel uitgesloten is te achten, wanneer het geldbeleggend publiek beseft, dat, indien de leening niet vrijwillig wordt genomen, de deelneming daarvan onder alsdan minder gunstige voorwaarden zal worden opgelegd. Onder deze omstandigheden meent de Regeering het uitschrijven eener vrijwillige leening althans te moeten beproeven. Echter moet zij in dat geval toch aan den wetgever terstond de machtiging vragen het deelnemen aan eene leening aan de meervermogenden op te leggen, indien of voor zoover de vrijwillige leening niet zou slagen.

Moet het tot eene gedwongen leening komen, dan zal er natuurlijk in worden voorzien, dat zij, die op de vrijwillige leening hebben ingeschreven, niet alleen niet dubbel zullen behoeven deel te nemen, maar dat tevens hun de voordeelen welke de vrijwillige boven de gedwongen leening biedt, niet zullen ontgaan. De kleinere vermogens beneden 75 duizend gulden, zullen van de verplichting tot deelneming in de leening in ieder geval worden vrijgesteld en het percentage der eventueel verplichte deelneming zal voor de grootere vermogens met het bedrag daarvan stijgen.

In eene gedwongen leening zullen ook de naamlooze vennootschappen tot de helft van het laatste door haar uitgekeerde dividend moeten deelnemen.

Mocht de vrijwillige leening zooveel opbrengen, dat voor de eerst volgende maanden in de buitengewone behoeften der schatkist is voorzien, hetgeen op ongeveer 150 millioen gulden is te stellen, dan zou zijn te overwegen de verkrijging van het nog resteerende, door het opleggen eener verplichting tot deelneming eenigen tijd uit te stellen, totdat de omvang der verdere behoeften beter zal zijn vast te stellen en alsdan niet zullen in werking treden dan met nadere medewerking van de Staten-Generaal.

Bij de leening, waarom het hier gaat, wordt geen rekening gehouden met de kapitaalbehoefte van Nederlands-Indië. Voor Indië zal afzonderlijk geleend moeten worden. Het plan van een Indische leening was reeds in vergevorderden staat van voorbereiding, toen de oorlog uitbrak. Op dat plan zal worden teruggekomen, zoodra de geldmarkt voor zulk eene leening minder ongunstig zal zijn geworden.

De vraag zal wellicht rijzen of een leening als hier in de eerste plaats wordt voorgesteld, wel eene vrijwillige leening mag heeten. Dit is inderdaad het geval. Schijnvrijheid zou er alleen zijn als allen op wie in de eerste plaats een beroep wordt gedaan, er mede hadden te rekenen dat zij — bij gebreke van vrijwillige deelneming — verplicht zouden worden te doen wat zij vrijwillig niet gedaan hadden. Daarvan is echter geen sprake. Verplichting tot deelneming, indien de vrijwillige leening niet slagen mocht, zal, behalve op de grootere naamlooze vennootschappen, slechts rusten op een klein deel der bevolking, op die meervermogenden die in de vermogensbelasting zijn aangeslagen naar een vermogen van f 75.000 of hooger.

Bij de leening, die in het ontwerp op den voorgrond staat, wordt daarentegen een beroep gedaan op het geheele volk, ook op hen die in de vermogensbelasting aangeslagen zijn naar een kleiner vermogen, en vooral op hen die, onverschillig of zij in de vermogensbelasting zijn aangeslagen of niet, een groot inkomen uit hun bedrijf of betrekking genieten. En op hen niet alleen De minister vertrouwt dat ook de kleinere beurzen bereid zullen zijn tot deelneming. Om dit gemakkelijk te maken, kan ieder die slechts f 100 te beleggen heeft zijn steentje tot het welslagen dezer leening bijdragen.

Met deze leening wordt een beroep gedaan op de vaderlandsliefde van allen die eenige belegging kunnen doen. Dat beroep zal zeker niet te vergeefs gedaan worden.

Men zou kunnen vragen, of — indien men met vertrouwen een beroep op de gansche natie meent te mogen doen om de primaire voorgestelde vrijwillige leening te doen slagen — het wel noodig is toch reeds machtiging te vragen de meervermogenden en de grootere naamlooze vennootschappen tot deelneming te verplichten, voor het geval dat beroep niet tot het gewenschte resultaat mocht leiden. Die vraag zou ontkennend kunnen en moeten worden beantwoord, indien men het Rijk ook maar het geringste gevaar mocht laten loopen dat het, een beroep doende op de beleggingskracht van het volk tegen alle verwachting in, toch bedrogen zou uitkomen. Aan dat gevaar mag, naar de stellige overtuiging der Regeering, het Rijk niet worden bloot gesteld.

Nu, onder de zoo bij uitstek buitengewone omstandigheden, waaronder thans geheel Europa verkeert, van het buitenland geen financiëele hulp is te verwachten en het leeningsgeld dat gevraagd wordt, toch volstrekt onmisbaar is, opdat de financiëele huishouding van den Nederlandschen Staat ook in de toekomst op gezonden en stevigen grondslag gevestigd blijve, moet op het oogenblik dat de Staat aan de binnenlandsche beleggers hunne medewerking vraagt, vaststaan dat — hoe het daarmede ook moge gesteld zijn — het geld dat noodig is, er ook zal komen.

Indien eens, in het overhoopte en niet te verwachten geval dat de vrijwillige leening niet zou slagen, op nieuw de medewerking van de Staten-Generaal zou moeten worden gevraagd om dàn door dwang bijeen te brengen wat vrijwillig niet zou zijn verkregen, zou aan 't Staatskrediet een gevoelige slag zijn toegebracht. Thans in dit ontwerp, is de subsidair voorgestelde gedwongen leening niet anders dan een op overwegingen van voorzichtig financiëel beleid aangebrachte veiligheidsklep; dan daarentegen zou de gedwongen leening het tastbare bewijs zijn van gemis aan vaderlandsliefde zoowel als aan vertrouwen in den Staat bij die breede schare in ons land, die — als zij slechts willen — een leening, als thans noodig is, hoe buitengewoon groot het bedrag daarvan ook wezen moge, bijeenbrengen kunnen.

Voor rente en aflossing van eene leening van f 275 millioen tegen eene rente van 5 pct. af te lossen in 15 jaar, zal omstreeks f 26.5 millioen noodig zijn.

Dit bedrag zal gevonden moeten worden geheel afgescheiden van het geen noodig is voor de uitvoering van de — onafhankelijk van den oorlogstoestand — op het Regeeringsprogram staande maatregelen en tot dekking van het tekort op den gewonen dienst, dat op 1 Augustus reeds aanwezig was.

Over de dekking van dit tekort en van die toekomstige uitgaven zullen voorstellen worden gedaan, zoodra het oorlogsgevaar zal zijn geweken. Thans zou eene gedachtenwisseling daarover geen nut hebben en alleen er toe kunnen leiden den politieken wapenstilstand te verbreken, die onder den drang der omstandigheden stilzwijgend werd gesloten.

De dekking der oorlogskosten.

Staatsraad Struycken schrijft o. m. in „Van onzen tijd":

Vrijwillig of gedwongen, in een financiëele staatshuishouding als de onze, waar men jaar in jaar uit reeds tobt, hoe uit de gewone middelen de dekking te vinden van de gewone uitgaven, moeten deze buitengewone lasten op zoodanige wijze worden bestreden, dat onze begrooting daar niet blijvend door wordt bezwaard, opdat niet ons verdere politieke leven, tot schade van de hoogste volksbelangen, voor onafzienbare tijden kome onder den druk van financiëel onvermogen. Tot een buitengewone heffing in eens, buiten de gewone belastingen, zal moeten worden besloten, zij het, dat haar uitvoering over verschillende jaren wordt verdeeld. Niet alleen de goede vorm, ook het goede tijdstip zal daartoe moeten worden gevonden. Ter beoordeeling noch van het een, noch van het ander is thans reeds gelegenheid. Er kan nog zooveel geschieden, vóór het einde van den oorlog daar is. Daarom moet thans tijdelijk in de behoeften worden voorzien door een geldleening. Van den aanvang af evenwel moet vaststaan, dat deze, als de vrede intreedt, afgelost wordt uit een buitengewone belasting. Het groote vermogen zal daarin zeker het leeuwendeel dragen, maar — de belasting moet een nationale daad zijn, waartoe ieder, groot en klein, medewerkt. Wordt op het goede oogenblik dit offer van de natie gevraagd, als onmisbare voorwaarde voor een krachtig herstel en gezonde ontwikkeling van ons volksbestaan, dan behoeft aan de bereidwilligheid zonder al te veel morren, dit offer te brengen, niet te worden getwijfeld. De voorziening in lasten als deze is een vraagstuk niet alleen van economie, maar ook van volkspsychologie.

Kabinetscrisis.

De „Standaard" schrijft:

„Niet alle bezorgdheid bleef uit over het geding tusschen Leening en Kapitaalbelasting.

Toen dit geding opkwam, had men niet vermoed, dat het in zoo korten tijd tot zoo vrij hooge spanning zou leiden. Nu zijn we reeds zoover, dat het over en weer niet meer g·at over beter of meer gewenscht, maar dat men eigen meening absoluut wil doordrijven.

Ga men hiermee toch niet door.

In zoo ernstigen toestand als we thans doorleven, mag er met een Kabinetscrisis niet gespeeld worden. En daarom moet bij een geding als thans oprees, het Kabinet de leiding behouden, en is het steeds bedenkelijk, zoo de critiek er op uit is, om aan de Regeering de wet te gaan stellen.

In gewone tijden bestaat hiertegen geen overwegend bezwaar. Dan kon het verkieselijk zijn een Kabinetswisseling meê te maken, zoo er metterdaad een ernstig gevaar voor onze sociale positie door kon worden afgekeerd.

Maar zoo staat het thans niet.

Alles is op dit oogenblik extra.

Extra is de compositie van het Kabinet, buiten de partijen om.

En extra niet minder de positie van Mr. Treub in Financiën, dat pas Bertling verloor.

Treub laten vallen, en als Kabinet aanblijven, zou geen pas geven.

Blijft derhalve Mr. Treub aan het leeningsplan vasthouden, dan komt het ons voor, plicht van alle partijen te zijn, hem hierbij den onmisbaren steun te verleenen.

De zenuw van onze financiëele kracht is uiterst gevoelig.

Een stoot ter kwader ure aan het gemeen vertrouwen gegeven, zou fataal kunnen werken.

Te meer, waar een strijd tusschen de Eerste en Tweede Kamer allicht gevolg van den misstap werd."

Uit de Naburige Republieken.

Sto. Domingo. JUAN ISIDORO JIMENES, de met meerderheid van stemmen gekozen president, heeft eindelijk 5 December ll. zijn eed kunnen afleggen, waarna hij als zoodanig werd geïnstalleerd.

Toen daags te voren bekend was geworden, dat het Hof van Justitie uitspraak had gedaan en verklaard had, dat President JIMENES wettig was gekozen, hielden zijne vrienden een manifestatie. In dertig wagens reden ze door de stad, muziek voorop, van tijd tot tijd donderbussen en voetzoekers afstekend. Verschillende deelnemers schoten ook met hunne revolvers in de lucht.

Maar de vrienden van HORACIO VASQUEZ, de tegen-candidaat van JIMENES, lieten zich ook niet onbetuigd. Ook zij schoten, maar niet altijd in de lucht.

Een klein opstootje was er het gevolg van, weldra verkeerend in een formeel gevecht tusschen Jimenisten en Horacisten. Verschillende groepen stelden zich verdekt op en vielen aldus onverhoeds de tegenstanders op het lijf. Het was een gehol van paarden en rijtuigen, een geschreeuw en geschiet om er bang van te worden; alles heerlijk begunstigd door volkomen duisternis der straten, daar het electrisch licht niet branden WILDE!

Den volgenden morgen werd de nieuwe President plechtig ingehuldigd.

Zijn eerste daad was een telegram te zenden aan Generaal HORACIO VASQUEZ om diens medewerking te vragen tot behoud des vredes, en een vreedzaam bestuur der Republiek.

Het antwoord hebben we nog niet gelezen.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 12 DEC. – 26 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr Maurits 1	N de Boer	18 Dec.	New-York	18 Dec.	Amsterdam
Merida	A Johanson	16 „	Maracaibo	16 „	Maracaibo
Caracas	Furst	16 „	La Guayra	16 „	New-York
Zulia	S S Morris	19 „	New-York	19 „	Maracaibo
Commewijne	v d Est	27 „	Amsterdam	28 „	New York
Merida	A Johanson	21 „	Maracaibo	21 „	La Guayra
Merida	A Johanson	23 „	La Guayra	24 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	24 „	Maracaibo	24 „	New-York
Philadelphia	H Hichborn	24 „	New-York	24 „	La Guayra
Pr Willem I 2	J A Egmond	27 „	New-York	28 „	Amsterdam
Siena	F Ferraro	13 Dec.	Colon	13 Dec.	Genova
Montevideo	A Cornellas	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Bologna	?	25 „	Génova	25 „	Colon

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Virginia H	12 Dec.	Vela Coro	*Estr del Mar V*	13 „	Guanta
Carlota H	12 „	Maracaibo	*Pluma de Oro*	14 „	Vela de Coro
Nereida H	13 „	Sto Dom.	*Rosa Maria H*	17 „	Aruba
España D	13 „	Sto Dom.	*España D*	18 „	Sto Domingo
Rosa Maria H	15 „	Aruba			
20 de Julio C	17 „	Rio Hacha			
Juan Luis H	19 „	Aruba			
Meteor H	19 „	Maracaibo			

1 Dit stoomschip komt eerst 24 Dec. a. s. hier aan.
2 Dit stoomschip komt eerst 4 Jan. a. s. hier aan.

Hedennacht om 12 uur is hier binnengekomen van La Vela de Coro de Duitsche drie mast topzeil schoener **ANTJE**, kapitein Veldhuizen, geladen met 800 ton dividivi, hij komt hier voor orders.